

Міністерство охорони здоров'я України
Національна Академія медичних наук України
ДУ «Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка НАМН України»
Українське наукове медичне товариство оториноларингологів
Департамент охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації
Одеський Національний медичний університет
Одеське обласне товариство оториноларингологів

ХІІІ З'їзд оториноларингологів України

20-22 вересня 2021 р.

Одеса – 2021

Редакційна колегія

Академік НАМН України, проф. Д.І. Заболотний (відповідальний редактор); доктор медичних наук М.Б. Самбур; доктор медичних наук, професор С.М. Пухлік; доктор медичних наук, професор О.М. Борисенко; доктор біологічних наук, професор С.В. Верьовка; доктор медичних наук, професор Д.Д. Заболотна; кандидат біологічних наук А.Ф. Карась; доктор медичних наук, професор Е.В. Лукач; доктор медичних наук В.І. Луценко; доктор медичних наук, професор О.Ф. Мельников; доктор медичних наук В.М. Писанко; доктор медичних наук, професор Т.А. Шидловська; Т.Ю. Холоденко (відповідальний секретар).

Адреса редакції: 01680, м. Київ, вул. Зоологічна, 3, тел. +38 044 483 12 82

Підписано до друку 10.09.2021 р.

Зам. 9-1000. Формат 60x84/8. Тираж 1400 прим.

Виготовлено ФОП Чудутова Г.Ю.

КЛІНІКО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ПАРАЛЕЛІ ЛОКАЛЬНОГО АЛЕРГІЧНОГО РИНИТУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Локальний алергічний риніт (ЛАР) – захворювання, що характеризується локальною (в слизовій оболонці носа) гіперпродукцією IgE проти цілорічних і сезонних алергенів, Th2-профілем запалення в слизовій оболонці носа у відповідь на алергенний стимул, відсутністю специфічних IgE в сироватці крові і негативними результатами шкірних проб з алергенами, при цьому захворювання проявляється типовими симптомами АР.

Справжня поширеність серед дорослих та дітей в Україні ЛАР в даний час невідома. Проте проведені дослідження свідчать, що у хворих з симптомами риніту і негативними результатами специфічного алергологічного обстеження ця форма АР може бути представлена у певному відсотку випадків, при цьому у більшій частині цих пацієнтів раніше був діагностований вазомоторний риніт, інфекційний риніт або, рідше, неалергічний риніт з еозинофільним синдромом.

Якщо припустити, що співвідношення алергічного і неалергічного риніту становить 50/50, то виявлення локальної форми АР може змінити це співвідношення на користь АР, можливо, на перших етапах, легкого ступеня важкості.

Метою нашого дослідження було підвищення рівня своєчасної діагностики та поліпшення прогнозу стосовно якості життя та ускладнень при ЛАР шляхом вивчення розповсюдження цього захворювання серед різних вікових, статевих груп пацієнтів, в тому числі з аналізом найбільш діагностично значимих груп алергенів.

Матеріали і методи. Протягом року в Одеському обласному алергологічному центрі було підтверджено 2772 (1561 жінка та 1211 чоловіків) діагнозу АР (одночасно з бронхіальною астмою – 887). 651 (406 чоловікам та 245 жінкам віком від 19 до 52 років) пацієнту для уточнення діагнозу довелося використовувати

такі допоміжні методи дослідження як назальний провокаційний тест (НПТ). Позитивним НПТ опинився у 443 (259 чоловіків – та 184 жінки) пацієнтів. Пацієнти з позитивним НПТ були поділені на 3 вікові групи: 19-30 років 137 (65 чоловіків та 72 жінки), 31-41 рік 202 (118 чоловіків та 84 жінки), 42-52 роки 104 (36 чоловіків та 68 жінки). НПТ проводився вітчизняними пилковими та побутовими респіраторними алергенами (мікрокліщами домашнього пилу, пір'ям подушки, шерсті вівці тощо).

Результати. Серед вікової групи 31-41 рік на ЛАР частіше 58,42% хворіють чоловіки ніж жінки 41,58% при ($P < 0,05$). Серед вікової групи 42-52 роки на ЛАР частіше хворіють жінки 65,38% ніж чоловіки 34,62% при ($P < 0,01$). У вікової групі 19-30 років на ЛАР частіше хворіли жінки 52,55% ніж чоловіки 47,45%, але різниця була не суттєва. У 268 з 443 (60,5%) хворих НПТ був позитивним з побутовою групою алергенів. У 74 з 443 (16,7%) хворих був позитивний НПТ з пилковими алергенами. У 101 з 443 (22,8%) хворих мали позитивний НПТ і з побутовими і з пилковими алергенами. Тобто у 369 з 443 (83,3%) випадків ЛАР позитивним був НПТ з побутовими алергенами і у 185 з 443 (41,76%) випадків ЛАР позитивним був НПТ з пилковими алергенами.

Висновки. 1) 15,98 % хворих на АР мають негативні результати специфічних IgE в сироватці крові і негативними результатами шкірних проб і потребують уточнення діагнозу стосовно ЛАР. 2) У віковій категорії 31-41 рік на ЛАР достовірно частіше хворіють чоловіки, а у категорії 42-52 роки – жінки. 3) ЛАР, викликаний цілорічними алергенами, є менш маніфестною формою АР ніж АР викликаний пилковими алергенами і частіше потребує інтраназальну алергологічну специфічну діагностику при ($P < 0,01$). 4) ЛАР потребує більш тривалого, досконалого та всебічного вивчення.